

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai helyre kapják.

Nem tagoknak előfizetési útj:

Hétszáz évre 30 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi iktatók felügyelete alatt:

Felügyelet és Kiadást felelős: Fodor Géza az O.M.G.E. igazgatója.
Felbőli szerkesztő: Szilassy Sándor az O.M.G.E. szerkesztő-ülése.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Közpötelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

A kivándorlás kérdéséhez.*

Az a népmozgalom, melyet kivándorlásnak nevezünk, elérte már azt a mérvet, melyben az itthon maradókra érzékenyebbé vált és a mikor régi jó magyar szokás országnyi buzgalommal óhajtott az immár fájó sebet beheggeszteni, eljutva a dologgal odáig, hogy az áradattá fejlődött mozgalmat ezental gyűjtendő statisztikai adatok alapján tanulmányozni kívánjuk.

Hogy hasonlaltal éjtek, olyan ez az állapot, mint mikor a gazda égő tüzet hagyja konyhájában, nyugodtan sétál ki a határba s mikor észreveszi, hogy kigyuladt a háza, nagy lohogva fut haza, hogy bámulás képpel nézze gondatlansága szüleményét.

Áttérve már most magára a kérdésre — mely első sorban a kivándorlás indító okát tudjuk — azt hiszem erre minden nehézség nélkül megadhatjuk a választ.

Hol kezdődött s fejlődött a kivándorlás? Végig a Kárpátok alján és az erdélyi hegyvidéken, szóval azon részein az országnak, melyeket szegénység szült a természet és amelynek a népe is szegény. Innen indult ki, itt fejlődött áradattá a népmozgalom úgy, hogy első sorban azt kellene hirtünk, hogy egyedül a szegénység a kivándorlás alap oka, pedig sajnos, de nem így van.

Hogy a világ minden országában van szegénye, ezt ép oly jól tudjuk, mint azt, hogy a szegénység egymagában se olcsó szült nagyobb mérvű népmozgalmat; ah tehát ez Középeurópa Kánaánjának kiegészítő részéin történik, úgy további oly okoknak kellett azt

előidézni, melyek a szegénységet türelmetlené, sőt elviselhetlené tették, melyek a háza és szülőföld szeretetét eltoppították, vagy legalább is háttérbe szorították.

Azt fogják talán mondani, hogy a szegénység előbb is megvolt, ami természetesen igaz is, de ez csak igazolja azt, amit fentebb mondtam, mert habár a fejlődött közeledési viszonyok könnyebbé tették is a kivándorlást, azelőtt sem volt az lehetetlen, de hát az urberés viszonyok között és közvetlen azután nevelkedtek korosztály, míg egyrészt jobban a rüghöz kötve érezte magát, addig másrészt vallás-erkölcsös érzete és tegyük hozzá figyelmeztetésénél fogva türelmesebb is volt, mi mellett összehasonlíthatlanul jobb viszonyok között élt, mint a maiak, mert a testi fenyegeté korántsem volt rá oly végetes, mint a mai igazságszolgáltatás és adó állami, törvényhatósági és községi végrehajtói, kiknek az emberi méltóság apellálva nem szabad ugyan senkit értenie, de a kik a megelhetés módjából fosztadják ki a szegény embert.

Rég időkől hangoztatjuk azt, hogy agrár állam vagyunk s még pár évtized előtt hangosan óhajtottuk, hogy jöjjön az ipar és kereskedelem, nehogy a magunk zsirjába fulljunk és ime milyen hamar elkapkodták ezt a mi földelegyes zsirunkat.

Nehogy azonban az ipar és kereskedelem ellenségének látszassam, ki kell jelentenem, hogy teljes tudatában vagyok annak, miszerint jól vezetett nemzetgazdálkodásban minde tényezőnek a gazdasággal karöltve kell járni.

Mi történt azonban nálunk? A nekindult nagyipar sőpörre pusztította a kisipart, nem ám csak azért, mert a nagyipari gyárak s kisiparos tulerős versenyárta lett, hanem azért, mert azt a tulerős segítették, dédelgették ezeknek a

kicsinyeknek a fillereiből, kiket ily módon kétszeresen könnyen agyonnyomhatnak.

Ugyanígy áll a kereskedővel, aki a nagyiprossal együtt segélyt, szállítási kedvezményt, fizetési halasztást élvezet folyton, míg a szegény kisgazda csak nagy keservesen jutott terményének másik oldal egyoldalulag megszabott, sokszor potom által érozód.

Ez a grázós haladás természetesenrőleg mindinkább fokozódó terhet rótt az országra, melynek zöme határ nem ismerő egyenletenséggel zudult a vidék, a kisgazda nyakába, mert a dédelgett kereskedelem s ipar nem színt meg hangoztatni, hogy az agrár államban a föld és csak a föld az, mely megbirja a terhet, raktak tehát rá kimentetlenül, míg megingott az egyensúly s midőn a még mindig szaporodó teher sulya által roskadunk, zülünk, pusztulunk!

Ismétlem, hogy a teherviselés orozslán-része a gazda — föleg pedig a kisgazda — nyakába szakadt, mert hisz a földet, háza az adózás alól kivonni nem lehet, míg a kereskedő és nagyiparos nyereségzsuzalékat senki sem állapíthatja meg; így van aztán, hogy míg a kisgazda néhány hold földjének verekjéssel előállított terményéből a pénzé tehető részt elszedi az állam, vármegye és község, addig a nagyiparos és kereskedő árúinak értékelésénél visszafizetelté magának az adó a fogyasztó kisgazdával, úgy, hogy ez viseli e réven amannak adóját is.

Ha mindezek mellett tudná az a kisgazda, hogy mi után mennyi adót kell fizetnie, de hát mikor az oly körömföntött komplikációval verekjétek ki, hogy még tanult embernek is dolgot ad ellenőrizni, hogy tudhatná tehát az az egyszerű képzettségű ember, hogy hány szuzalékot fizet följe, lakó- vagy bérháza, malma vagy löképenze után, ismét mennyit ugyancsak

Pontos székülés.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 21. sz. BERTK OTTÓ professzor

Lépiéne ellen

- birák, lovak, szarvasmarhák részére.
 - Hónapokig eltartható hatásosan.
 - Biztos vidélen.
 - K ülő feccsenők.
- Készítsd könnyű kesztyűben.
- Részletes tájékoztató, használati utasítás kívánatra bérdekben.
- Ölcső árak.

szállítja a Jenner-Pasteur-intézet kizárólag ajányagait, melyek a tudomány legújabb vívmányainak alkalmazásával előrendő szakterők által felügyelete alatt készülnek.

Rapid szermum

orobánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1—2 óra alatt biztosan megmentti a veszélytől.

Tarlócs ojtás

a sertéseket biztosan mentesíti a tarlócs ellen egy teljes esztendőig, az ojtás után káros utóhatás nélkül, a sertések nem fogynak le.

Védőinjekciók az o-báncz ellen egy teljes esztendőig, az ojtás után káros utóhatás nélkül, a sertések nem fogynak le.

egyike s másika után általános jövedelmi pótdó, betétpótlási pótlék, megyei és községi utadók, megyei tisztai nyugdíjalap, szeretetház, községi pótdó s egyebek.

Mármost, ha egy képzett ember is alig tud az adók tömlegében eligazodni, vajjon hogyan tájékozza magát az a szegény, tudatlan ember, aki képtelen az utanszámlát még csak megkérlelni is és ha mégis ki tudná számlálni, ugyan van-e adóigényben védelem? Jól tudjuk, hogy ha hozzátör intelligens ember nagy keservesen, évig tartó járás-kelés, bélyeges folyamodványozás, felelőtlenség stb. után jár kiinnál kivírja, hogy illetékellen adótöbbletet kéri, a következő évben újra ott találja azt s kezdheti a dolgot ott, ahol végezte.

De hány eset van e mellett mikor alaki hibák, terminusvesztések, törvénygyarazatok egyenesen kiházasítottak arra, hogy igazságtalanul beszédet pénzek vissza ne adassanak. Hisz közudomási dolog, hogy az adókezelő közegek jutalmat kapnak az illetékelleni beszédet többlet után, mi egyes buzdítás arra, hogy az adóztöbbletet sarcolják, vagyunkat elharcolják és a mi ellen senki sem tud eléggé — legkevésbé pedig a szegény kisgazda — védekezni.

Az adók emelése közvetve és közvetlenül folytonos a hogy mily mérvű s mily egyenlőtlen megosztás, azt a többi között a fogyasztási s az utadó igazolja.

A fogyasztási s az legszorosabban vett általános élelmi cikkekre hus, csukor, bor, sör, szesz, stb. kiterjesztetett s hogy mily mérvű, azt különösen a bor adója igazolja, hol a könnyebfelé homoki bor értékének egynegyedrét sőt egyharmadát veszi el az állam.

De még ez sem elég, hanem a kezelést oly kállástartóknak tették, hogy az ettől valamennyikéért sokan inkább tulituznak, — nem az államnak, — hanem az adót bérlo zsidóknak.

Kibérlik az adót nyereszkedő árendások, mint hajdan a töröknel tették s ezeknek bárki házába bemenetelt adnak, hogy a nagy adó mellett örökösen háborússák és bosszantásák az embert.

Az eelőb természetben szolgált utadó pénzre változtatott, még pedig majdnem mindenütt a maximális 10%-re, mi mellett a vizinális és községi adat fantarítása a régi szolgálománnyal legalább is egyenértékű lett, úgy hogy ez a 10% egészen új adót képez, mihez hozzájárul még az, hogy a legkisebb embereket legjobban megterhelte a képtelennül nagy minimálisál; de még ez sem elég, hozzá jött a végrehajtás, mely odáig ért — talán tulibuzalmában — hogy pl. tekintetben kívül hagyva a törvény azon intencióját, hogy a család utadó-mentes, nemcsak hogy lyennek nem vétetett, hanem megzörtött az a botrány állapot, hogy a családék több helyt önálló adóznokak véve, egyenkint és külön-sújtattak a minimális utadóval, ami egyenes adójjukkal csaknem egyenlő, tehát közzé 100%.

Azonban még ez sem elég, hozzá soroldók, hogy az utakaró lenyesi a tulajdonos faját, elviszi az értékesebb ágat, a tömleket és szemetet összetaposott réttink és földönkön hagyva; továbbá lekaszálja a gazda rétje, földje szelén a füvet és ráadásul az ároktsziti-

tasból kikerült földet ráhányják vetés után söt aradás előtt is a szegény ember gabonájára.

Nem hagyhatom ezek mellett megemlést nélkül, hogy ha valaki mindezen terhek mellett az uton valami nehezebb tárgyat szállít, nem elég hogy belyeges jelentést kell tennie, de kiküldik az utó biztost s utakarókat, kiknek kiszállításért 12—14 korona költséget rónak az adózo nyakába. És minálunk még ezt sem elégegették meg, hanem jónak látták némelyek a vizinális és községi utakon természetesen szolgált munkát is megye szabdyrendeletileg megváltoztatni, utbiztosi s utakarói állásokat szervezni, mi mellett a szorosan vett községi u. n. határutak természetesen ezentul is külön térül maradnak a gazda nyakán.

Peldául kívántam ezt felhozni, mert hisz hasonlóan járnak el más adókkal is és ha itt még valamiről, különösen kívánok szólni, az az a községi pótdó.

Az a számtalan teher, mely a községekre, hátrítattott oly óriási, hogy ma már jóformán örülni kell, ha valakinek a községe 30—40% pótdóval kijön, mi nem ritka a 70—80%, sőt kivételesen ennél is több.

És ugyan mit kap ezért az a szegény kisgazda? Semmit, ha csak az idószaki idézéseket, adóintésket és végrehajtást nem vesszük adománynak.

Áttérlek ezeketán az igazgatszolgálatára. Ugyan kinek ne lett volna már peres ügye s képzeltető-e valaki, aki szerzett tapasztalata alapján nem lenne meggyőződés arról, hogy kisebb követeléssel ne perelkedjek az ember, bér ráfizet.

Kiszenbernek azonban kicsinyek a követelése, mi sem természetesebb tehát, mint hogy reá nézve legzvetesebb ez az állapot.

De hát ne vegyünk éppen peres ügyet, hisz akiknek vélelennül peres ugye nem akad is, birtokigényben kénytelen-kelletlen minden kisgazdának van dolga a bíróságok és hatóságokkal, mert hát örökök, vesz, elad, kölcsönre szorul az ember, bez és kitábláz s mindennél fizet buszán, mert a legegyszerűbb dolognál sem nélkülözheti az ügyvédet, jegyzőt, pedig hát ez a legrendezettebbtelekkönyvi dolog s vajjon nines-e már itt tulterhelte a kisgazda?

Ha a szegény ember hosszú időn nagy fáradsággal összeszerzett pár száz koronáján fere hozzájut vágya netovábbjához, hogy egy darabka földet szerezzen magának, mennyi járás-kelés, költség, időmúlászat, ügyvédői, belyeg, átiratás, illeték révén jut valahára piciznyi kis földje köztégtelen birtokába. Tessek ezt észszasonlítani az ipar vagy kereskedelem hasonló tőkével s akkor az alábbiakat is olvassa, meg kell borzadni a földvetel s a vele járó ügyletekkel.

De ha már most hozzájutott, hogy pl. 400 koronájáért vett egy hold jó földet, melynek kat. tiszta jövedelme — tegyük fel — 25 korona, akkor a következő terheket vette nyakába: földadó 6 K. 37 fillér, birtokos kereseti adója 4 korona, ált. jöv. pótdó 2 kor. 80 fillér, betétpótlási pótdó 31 fillér, utadó 1 kor. 04 fillér, községi pótdó (legalább 50%) 5 kor. 19 fillér, vagyis összesen 19 kor. 71 fillér, ami a tőkének nem kevesebb mint 5%-át teszi.

Pedig hát van-e valami a világon, ami azt a szegény embert jobban helyhez köthetné,

mint a föld és ettől ütök el öt, ettől veszik el kedvét a tulterheléssel és kifogyhatatlan bosszantások, hogy ne mondjam gyógtitást eddig nem lelő szerelmas másdóddal; ez az, a mi mellett a telepítés sem érheti el majd azt a célt, amelyre szava volt.

Térjünk azonban vissza az igazgatszolgálatára, vajjon hogyan áll nálunk a személyes és vagyonbiztonság.

A főváros és nagyobb provinciális városok azokat a társadalmi élsődieket, melyek folytonos kisebb-nagyobb vétések s bünelkek nekik terühire néznek, kitoloncolják a vidékre, hogy az ott levőknek ne csak számát szaporítsák, hanem gonoszabbá ottakssák; vajjon nines-e még a legtöbb helységnek a gézenüz „fabrossza”, kitől mindenki tart, mert tudja, hogy minderre képes és viszont ki szemlőlő sem fél, mert vesztett morálja mellett a sokszor nevetésének enyhe s aránylag mindig kis büntetéssel éppen nem fél.

Míg az egész falu bosszújának van kitéve, addig védelem nines ellene s így tűrni kénytelenek a folytonos visszaéléseket, háborgatásokat és bántalmakat, mert csak úgy kerültek el talán a féktelen elemek okozta nagyobb bajt.

Ez a sorsa annak a polgárságnak, mely az államtól fantarítja a nem tulzok, ha azt mondom, hogy Magyarországon a tisztességes ember szenved állandón és a naplopó bitang, az, kit eszenvezett ál-humánizmusnál dédelégtink, hogy ne mondjam rendszeresen nevelünk; vagy ki ne tudná, hogy az igazgészek a gazembereknek a polgárság rovására leendő ellátására oly igényeket támasztanak, milyenek azok a kisgazdák és iparosok, kiknek tisztességes keresetből fedezik ezeket, távolról sem lehetnek, pedig hát erre és sok másra mindig telik, de arra, hogy pl. a bécsi mászrosok leleményes bosszantásaitól és zsarolástól a régóta rimánköva kért pozsonyi marhársá visszaállításával megmentessünk, nem kap a földművelésügyi miniszter pénzt.

Ezek után rátérlek a közigazgatásra, erre a szép multi intézmény szánoadó korcsosá fajult utódjára.

Addig, míg a vármegyék önkormányzata a bírásokkal együtt az érdeket ott lakó családok kíválóbbjainak kezében jutott kivitelre, a kizérdek az egyesével összeforrva tömörre tette a vármegyét. Mit látunk azonban ma?

A tisztviselő igen sok esetben nem, vagy aladósodott birtokosa a vármegyének, tisztí fizetéséből elő oly hivatalnok, ki az állami tisztviselőt előnyeit nem élvezi, idószakokonkint kiválásható előmenetellel alig bíró egyén, ki mint ilyen sem a vármegye érdekeivel eléggé összeforrva ninesen, sem az állami hivatalnok biztonságával és önállóságával nem bír, misem természetesebb tehát, mint hogy illi körülmenek között bennül hatáskörében kedvezetten mozog?

Nem különleges baj ez, hanem nagyon is általános, nemcsak a miénk, de az egész országé, mert hogy a jelzett tisztviselők viszonyaik között nem azok többé, mi a vizelő voltak — és lehetnek — az köztégtelen.

De nem akarok a közigazgatás általános bajával hosszabbabban foglalkozni, csak a tárgyra vonatkozólag megírinteni, hogy hatóságunk kezében a kivándorlás minden nehézség

nélkül könnyen terjed, mert ellenállásra sehol sem talál, annyira, hogy a beszedőök cseledek időközben kivándorlást egyáltalán még csak nem is kísérlik akadályozni, hozzáteszem tapasztalásból, hogy még előzetesen bejelentet esetekben sem.

Hogy pedig az itthon lévő, mily igazságszolgáltatásban részesülnek, azt illusztrálják a következő esetek:

Beszédőök egy cseléd egy gazdához átadva neki cselédkönyvét és felvéve a foglalt; újgöyör nem jött helyre, mert régi gazdája visszatartotta, miért is a felfogó a cselédkönyv elomtatásával kérelmezte az illető helyreállítását, mit a főszolgabíró meg is tett; azonban a volt gazdának — mint nálunk közömdomulásgal mindenkinél — szintén szüksége volt a cselédre s mert a visszatartásra kifejtett közértes nem vezetett eredményre, megfellebbezte a főbíró ítéletét és meg befolyásolással a másik gazdának, az alsópán az megokollá, miszerint a cselédnek elbocsátóját level nem volt s mert ez t. i. az elbocsátóját-levele nem helyettesíti a cselédkönyv, a cselédét előbbi helyre visszarendelt a cselédkönyv mellett és foglaltával is megérősített felfogadást érvénytelennek mondva ki.

Vajon nem szolmatikus kiforgatása-e ez a törvénynek, nem az igazságszolgáltatás állítása-e ez lélet, melyet sajnos még a közigazgatási bizottság is jóváhagyott.

Egy további illusztráció álljon itt, hogy egy gazda községi közmunkáját 52 igavonó állat után vetették ki, holott az állatoknak csak 28 darabja volt; felebezzett szolgabíróval alsópán, innen a közigazgatási bizottság s mit ér el, hogy minden kérelme dacára sem olvasták át az állatit, hanem rádkáltak, hogy 52 után teljesíti a közmunkát akár van neki anyyi, akár nincs.

Végre még egy példát megemlítek, hogy egy jezzói körben illetéktelenül több pótdót vettek meg az adózók, mi miatt panasz emellett, dacára, hogy az ennek következtében beérkezett adatok igazolták, hogy jelentékenyen több pótdót vétettek meg a feleken, a panasz érdemlően nem nyert elintézését, hanem oda utasított, hogy kérelmével a községi előjárásához forduljon, hol az ügy felrövidve alszik.

Már most ahol az igazság így mérk, miként juthat ahhoz az a szegény kisgazda? Meggyőződhet róla, hogy a jog az erősebb akaratának érvényesülése a gyengébbé fojtott.

De hát részesele népnék egész Felső-Magyarországon csak némi védelmen is a határon állandón bevándorló vagyonatlan zsidók beözönlése ellen, látjuk hogy nem, pedig mindnyájan jól tudjuk, hogy azok se nem földművesek, se nem iparosok, tehát vagyonatlan elődők, kik népnék közé tolakodva azokból ének, kihasználják gyengéiket és rovásukra gyarapodnak, már pedig ezt egy ország sem köteles megtűrni s a mienkén kívül nem is tűri meg sehol egy is.

Vajon az a egyszerű szegény ember, kit az állam túlterhel és fosztogatni enged, aki az igazságszolgáltatásban megtört bizalommal állandón azon keresi tapasztalást szerel, hogy őt senki sem védi, lehet-e buzgó hazafi? Lelekeslhet-e a haza eszményért ott, hol így bannak vele? Szeretheti-e eléggé azt a helyet, hol a verejékével öntözött azon földjén, melyen

elődei annyi századon át boldogultak ernyedetlen becsület munkája dacára is előtte látja magát a megélhetés módjától, kinek jogát az utkapartól kezdve mindenki tépheti és senki sem védi?

Nom! mert ez az ember elégületlen és elkeveredett. Keserűségben hagyja itt szülőföldjét s boldogultat látva az idegenben oda megy, hol adósságaitól megszabadulhat és szükségletét fedezheti.

Ha azonban szerzett valamit, ha szabadult a megélhetés nyomasztó gondjától, újra felmosolyg előtte az elhagyott otthon képe, visszájra rá s felelődt szeretettel gonddozza azt, de nem gyarapodva szeretethen azon társadalom és állam iránt, melyen így nehezen, így rendkívül áldozat árán árnhatja csak meg helyét.

Az itt elmondottak tehát azon okok, melyek a kivándorlást előidéztek, terjeszti pedig szintén az a tapasztalat, hogy Amerikában bizony jó keresete s a megélhetés mellett vagyonszerezése is számíthatnak.

Kímegy tehát innen minden munkabíró szegény ember, leghy az kisgazda, kisparos vagy cseléd, amint annyi pénze van, ami az utköltéséget fedezi, vagy amint ez összeget kölcsön utján megszerezheti, mihez, valamint az egész kivándorláshoz a többször emlegetett agenseit is szüksége nincs a népnék, jobban ismerik itt általában az amerikai állapotokat, mint a szomszéd megyéét.

De odáig terjedt már a kivándorlás, hogy a jobb gazdák is kiküldik néha fölösszám családtagjaikat, hogy ott pénzt keresessenek.

Eddig a kivándorlottak nagy része visszatért s egyáltalán nem tekintette Amerikát új hazájának, hanem az egész mngalom inkább csak a kereseti vállalat jellegét viselte magán, mely a nép alsóbb rétegeit tényleg jobb vagyoni körülmények közé hozta s így káros kihatása inkább csak a munkásbányák és a közpótdály immár tarthatatlanná való helyzetében nyilvánult, mert fentiekkel szemben a föld értéke emelkedett és a szegényebb népsztyál nagymérvű adóssága igen jelentékenyen megnövekedett.

Ezen szempontokból ítéve tehát, az eddigi kivándorlást nemzetgazdasági szempontból sem volt határozottan károsnak mondható, ujabban azonban oly irányban terjedt a kivándorlás, mely lényeg veszedelemmel fenyeget és ez a fiatal népnék nagymérvű kivándorlásában nyilvánul.

Ezek pedig a legalkalmasabbak arra, hogy férjhez menve és családot alapítva, Amerikát torgyk maguk és férjük végleges otthonává, mely utóbbiak ott maradvá katonakötelezettségüket is szabadjának; ezek azt csakugyan és örökre elvesznek számunkra.

A kivándorlást megszüntetni nem lehet, mérsékelni azonban igen, különösen pedig arra tekintettel, hogy az utóbb említett állapot be ne következhessek.

Megtalánt volna tehát, hogy oly fiatal emberek, kik még nem érték el a katonakötelezettség kora, illetve abban vannak — kivándoroljanak, valamint megtalánt volna az elszegődött cseledek kivándorlása is.

Ez azonban csak kis mértékben אפשרtandó a kivándorlást, míg annak érdemleges mérséklése — mely a jövő feladata — egyedül

csak az volna, ha az elősorolt elkeverítő állapot megszüntetnénk.

Óvannak kell tenni a szegény nép otthonát, hogy az a túlterheléstől és zaklatástól ment nyugodt otthonon bírjon, hogy azt szeretesse s ha szegényesen is, de békés megelégedésben élhessen.

Ennek elérésére a következőket vélem szükségesnek:

1. Az adórendszer megváltoztatását olyképen, hogy minden egyenes és pótdó egy számban meghatározott szármalékon fejeztessék ki, hogy úgy a kivetés, mint mindenki általi ellenőrizhető egyszerűsítéses és lehetővé tétessék.

2. A földadónál fokozatos megadóztatás hozassék be olyképen, hogy 100 kor. kat. tiszta jövedelmű birtokokkal bíró családok semmi vagy igen csekély, de minden pótdótot mint egyenes adót viseljen csak, valamivel többet a 200 kor. kat. t. jövedelmű birtokok bíró ember s ez a különbözet a nagy birtokok által viseljenek.

3. A házadótól teljesen mentesítendő lennének az egyházak házak.

4. Az adókezelésben a logifogóstanalabb eljárás hozassék be, hogy az adóügyi alkalmazottakban ne a polgársaikat szpólyozó ellenséget, hanem jó akaratú embertársainkat láthassuk.

5. A községi terhek leszállítását és a községi háztartás oly irányú szabályozását, mi minden fölössze kiadástól megóvja a répet.

6. A vallás-erkölcös nevelés nagyobb mérvű gondozását, apólasát, fejlesztését.

7. A köznépnek a kizsákmányolástól megóvását különösen a hitel-és fogyzatási szövözetek terjesztése által.

8. A vagyonatlan nem munkás elemek, különösen a galicizál és orosz zsidóság bevándorlásának megállítását.

9. A jogviszonyoknak oly módoni rendezését, hogy az egyszerű ügyletekkel peres kérdések lehetőleg ne származhassanak, mire tekintettel célszerű volna azokot a már egy ízben javaslatba hozott módon közzétű hatáskörbe utalni.

10. A többinnel pedig oly módot megállapítani, hogy azok lehetőleg egyszerűvé tétessének s a perköltségek aránytalanná s elviesztetlen tettezzé soha ne válhassanak, minél kivételére szükséges volna az ügyvédi díjakat szabályozni.

11. A bélyeg megszabásnak egyszerűszen rendezését, hogy azt minden ember érthesse, mert a maít a jogászok sem tudják.

12. A bünelőtörvény szigorítása, mert az igazságszigor mindig biztos alapja volt a társadalmi békének, míg az enyhe elbánás a nyers elem fékentarására sohasem bizonyult elégségesnek.

13. A közigazgatás államosítását, a közér fejlesztését s minden közigazgatási dolog és eljárás egyszerűsítését.

14. Szükségesnek tartom: végre, hogy a tényleges katonai szolgálat három évről két évre leszállítsassék, egyrészt, hogy ezáltal az ország túlfokozott terhein könnyítve legyen, másrészt, hogy a legjobb s katonai kötelekbe levő éregharmadt a mezőgazdasági és ipar munkájának végzetésére visszanyerjük, mi kiszámíthatatlan nemzetgazdasági előnyt nyújtana az országnak.

E. R.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Utmutatás tenyésztések magántörzskönyvelésére.

A sertések törzskönyvelése ezen állfaj nagy szaporasága mellett, különösen ahol nagyobb tenyészetekről van szó, nagyon sok munkát okoz a tenyésztéssel. Ez, valamint azon körülmény, hogy egy megfelelő törzskönyvi minta megszerkesztése öpen nem könnyű feladat, nagyrészen oka annak, hogy nálunk még csak nagyon ritkán találunk oly gazdaságot, melyben rendszeres sertéstörzskönyvet vezetnek.

A nyugati államok fejlett állattenyésztésének hatása alatt azonban ma már nálunk is a tenyésztések vevői, bár a legtöbb esetben talán még sem tartják nyilván állataik származását, megkövetelik az eladótól, hogy a tőle vásárolt sertés pedigréjét is átadjon magának s így az utóbbi időben kiválónak az angol és amerikai kultúrfajta tenyésztői kezdtek belátni, hogy drága pénzért szerzett tenyészanyaguk előbb-utóbb csak akkor fog kelő hasznot hajtani, ha annak származását mindenkor pontosan ki tudják mutatni, vagyis, minthogy ez csak egy helyesen vezetett törzskönyv nyomán lehetséges, ha sertésesi törzskönyvet vezetnek.

Nem akarok ez alkalommal a magántörzskönyvelés már oly sokszorosan hangoztatott hasznos voltának újból tárgyalásába bocsátkozni, hiszen ezen kérdésről minden intelligens tenyésztő már rég tisztában kell, hogy legyen s meg vagyok győződve, hogy az ok, a miért oly kevés sertésmagántörzskönyvet találunk leginkább a kivétel kivételében rejlik.

Ertől tanuszkodik az utóbbi időben az Országos Törzskönyvelési Bizottsághoz érkezett számos tudakozás, mely mind az utatja, hogy a tenyésztők csak a megfelelő minták és utmutatás hiányában nem rendeztek be már eddig is sertésmagántörzskönyvet. E hiányon segítendő, az Országos Törzskönyvelési Bizottság elhatározta oly rovatlapok kiadását, a melyek segítségével bárki képes lesz, sertéssei lehető egyszerű, de azért a czídnak teljesen megfelelő módon törzskönyvet vezetni.

Ezen rovatlapok négyfélék: 1. kanok számára, 2. kocák számára, 3. hágtási jegyzék és 4. malacok jegyzéke.

Ez utóbbi azért szükséges, mivel technikaik kivételén, hogy minden egyes kocza összes ivadéka és az ezekre vonatkozó adatok a kocza lapján egyenként való feljegyzésére elegendő helyet biztosítsunk annakül, hogy ezáltal a kocák könyvének terjedelme, ennek áttekinthetősége rovására, túlságosan meg ne növekedjék. A malacokról tehát külön jegyzéket vezetünk és a kapcsolatot a kocák könyvével kölfönsz hivatkozási számok útján hozzuk létre.

A rovatlapok magyarázata.

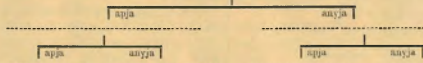
A kanok számára szolgáló rovatlap alig szorul bővebb magyarázatra. A kan számdát talán legegyszerűbb lesz a törzskönyv lap-számát venni, vagy esetleg ugyanazt a folyó számot, a mely alatt a kan a malacok jegyzékében volt bejegyezve; mivel azonban vér-vizítás czéljából gyakrabban vesznék idegen tenyészetekből tenyészanyagokat, a melyek tehát nincsenek a malaczaik jegyzékében előjegyezve, az előbbi számozás a kanoknál ezlszerűbb lesz, ellenben a koczáknál a „malacok jegyzéke” számnak megtartása gyakorlatibb lesz. Nevelésük kiseb, s különösen az angol fajta, tenyészeteiben szokták a sertésnek utni.

Az előbbi időjének bejegyzésénél előg az óvet és a hónapot felírni, amelynben a kan elletett; az elletés napjának kitétele mellőzhető. — A kan országos törzskönyvi száma azon szám, a mely alatt az Orsz. Törzskönyvbe bejegyzetett s az orsz. törzskönyvi kivonaton fel van

..... lapszám.

A kan

száma (neve): mikor elletett: orsz. törzskönyvi száma:
a malacok jegyzékében a kötet lapján sorszám alatt volt bejegyezve
s z á r m a z á s a :

ha nem saját nevelésű, mikor vásároltatott, kitől, mily áron:
leírása (jegy, színe, testalakulása, méretei, súlya, hizékonytsága stb.):
története:

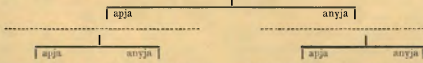
hágtás és annak eredménye.

A kan		A kocák közül				Az ellések eredménye						J e g y z e t				
megbúgott		megellett		ellett		meddő maradt		az eredmény haszontalan		hány kammalac			hány koczamalac			
mely évben	hány kocza					jó	közép-szerű	rossz	összesen	jó	közép-szerű		rossz	összesen	együtt	

..... lapszám.

A kocza

száma (neve): mikor elletett: orsz. törzskönyvi száma:
a malacok jegyzékében a kötet lapján sorszám alatt volt bejegyezve
s z á r m a z á s a :

ha nem saját nevelésű, mikor vásároltatott, kitől, mily áron:
leírása (jegy, színe, testalakulása, méretei, súlya, hizékonytsága stb.):
története:

Hágtás és malacozás.

A kocza megbúgott		lelettel (elvérté)						Az ellés a malacok jegyzékében fel van jegyezve mely			J e g y z e t
mikor		hány		hány		összesen		kötetben			
mely kannel		jó	közép-szerű	rossz	jó	közép-szerű	rossz	lapon	sorszámok alatt		

Malacok jegyzéke.

Sor-szám	Az egyhasi malacok			Az egyes malacok					A malacczal mi történt? mikor?	
	elletési ideje	apja	anya	kan	kocza	minősége				
						jó	közép-szerű	rossz		

Hágtási jegyzék.

Folyó szám	A kocza száma (neve)	A hágo kan száma (neve)	A hágtás megtörtént (év, hó, nap)	Az ellés a malacok jegyzékében mely folyó számon alatt lett bejegyezve?	J e g y z e t

Legelő sorban hozzávaló terület alatt az érjük, hogy az teljesebben kérsin, de nagyobb területnél legelőre lehetőleg fivel benőtt vagyis rétség. Feljebb jobba, ha kissé lejtős, mintha vízszintes a szomszédos területekhez olyan fekvéssel bírjon, hogy a vizet ne csak réd lehessen vezetni, hanem tökéletesen le is lehessen azt onnan bocsátani. Az igen kis terület azért nem használható, mert azon csak nagyon kevés halat lehet nevelni. Ugyanis a legjobb tavak is csak korlátozott mennyiségben nevelnek halatpálcákat, s minden egyes halnak egy mondati jókora legelő területre van szüksége, ha számottevő növekedést várunk tőlük. Így p. o. a tavaszi kihelyezéskor egyes területekből 200 dbot szokták 1 kat. hold föléterületre bocsátani, míg kétevesekből már csak 80—90 db körül, mert sürűben nevesítve, nem tudnak jól kifejlődni a halak.

Ha a rendelkezésre álló terület 10—20 kat. hold körül van, a rendszeres, hivatással kapcsolatos tenyésztés nem ajánlható. Ez a terület ugyanis nem elég nagy ahhoz, hogy kellő jövedelmezőség reményével legyen a rendszeres tenyésztéshez szükséges területnek kitárolható. Az ilyen nagyságra területen sokkal inkábboktatót egy tavat létesíteni, amely nagyobb taván aztán a körülményekhez képes vagy pontyhízáslásra, vagy süllo, esetleg egyéb más halfajták nevelésére lehet használni.

Az a követelmény, hogy a terület füves legyen, azért jelentős, mert a füvel borított talaj fölé emelkedő vízben szaporodnak baktériák az apró, alsóbbrendű rákfélék, melyek a szalid természeti halaknak mindig, a ragadozóknak pedig eletekuk legelső idején pontosítatlan táplálékként szolgálnak.

Eből a körülményből következik vonatkozó mindjárt a tavak létesítésének módjára, a t. i. mennyire kére a dolog volna a füves területet elválogatni, azaz a tavat átszállal létesíteni, amire pedig oly sokan hajlandók a dolog iránt érdeklődni kezdők közül. A tavak építésének az a helyes módja, ha megbolgolyatlanul hagyva a természetet, arra duzzasztjuk reá a vizet olyképp, hogy a víz lefutásának megakadályozására a megkívánt helyeken kellő méretű földtöltéseket kell építtetni.

A tavak építéséhez természetesen legelő sorban a terület előzetes szintezése szükséges, hogy a felület magassági, és vízványorai kelő tájékozást nyerjünk. A felvétel alapján készülni el a halgazdaság terve s a terv után épülnek a töltések, a szilipek, a lecsapó árkok stb. Vagyis röviden, halgazdaságok létesítése mérnöki munka.

Hogy a tónak szánt terület bevédjük, arra harmadik feltevéll az említtük, hogy az olyan fekvéssel bírjon, amelyről a víz tökéletesen levezethető s így a szükséghez képest teljesen szárazzá tehető legyen. A tóterület ugyanis csak úgy újulhat föl a halpálcák feljövésére, ha rószokanoktól szárazon áll. A szárazonállásra a legalkalmasabb idő, mikor ekkor a halak jóval kevesebbet esznek, a ponty meg éppen semmit sem s így igen kis tavakban, u. n. teleteltökben is jól élvannak, de főleg mert a fagy egyike a leghatásosabb talajelváltozó tényezőkné.

Természetesen ebből nem az következik, hogy minden tavat nem kell szárazra eddíg ideig át szárazra, azt ne is kísérletek meg hálászati hasznosítást áll venni, hanem csupán az, hogy a tavakat egyezkedjen lecsapolható tenni. Azok a tavak, amelyeknek vizét nem lehet leeresztelni, nem annyira pontynak, mint inkább csak ragadozó halaknak valók.

Az értezi kul vizének minősége iránt az a követelmény, hogy az rendezes ivóvíz is bejövön.

Nem ily egyszerű megállapítani, hogy mennyiségű tekintve, bevélük-e a víz halgazdaság létesítésére? A víz mennyisége megfelelő, ha a napokintai elpárolgásból eredő vízvesztéséget utána tudja pótolni, ha szintben tudja

tartani a tavakat. Azért vesszük az elpárolgás pontosítására szükséges vízmenyiséget a tavakban az elborításhoz megkérntán, noha ez utóbbi jóval nagyobb, mert a tó elárasztásához segítségül vehető a hóolvadás víze s a tavakat nem egyszerre kell viz alá borítani, de lehet egymás után is. Legnagyobb mértékű az elpárolgás, ha a meleg nyári hónapokban a párolgások fűjnek. A három mondatnál legméretereb hónapot, június, július és augusztust tekintve, a megfigyelések szerint mátkor e három hónapban átlag 300 mm. körül szokott lenni az elpárolgás, vagyis naponta valamivel több 3 mm.-nél. Vegyük 3-5 mm.-nél. Ezen az alapon a föléterület minden kat. holdja után kerek-százan 20,000 liter víz párolg el naponta. Ennyi tehát a naponta és holdankint pótlandó vízmenyiség.

Késztéssel, hogy az elpárolgáson kívül történő beszívás is okoz vízvesztéséget, hogy azonban az mennyi lehet, arról semmi határozottat nem tudunk. Az egyszer bizonyos hogy megállapított tavaknál jóval kevesebbek kell lenni a beszívásról okozta vízvesztésnek az elpárolgásból előálló vízvesztésénél s azt a vesztéséget annyival inkább számításba kívül hagyhatjuk, mert a mesterségesen odavezetett tápláló vizen kívül a tó a behulló esőzetről is hathatós támogatást nyer szintben maradására.

Több alföldi csapadékmérőállomás évekre visszamenő észleleteinek átlagából az emített három hónapban 180 mm. körül adódik ki a lehullott csapadék, az a vízmenyiség pedig napokintán 2 mm. vízszárazadást egyenlő ki.

Megközelítő tájékoztatásul a mennyiséget tehát azt mondhatjuk, hogy mindegyik értezi kuttal körülbelül annyi kat. hold területű tógazdaság létesítésre indokolt, ahányzor 20,000 liter vizet tud a kut naponta erre a célra szolgáltatni.

Igy p. o. oly értezi kuttal, mely perczenként 200 liter vizet szolgáltat, vagyis 24 óránkint 288,000 liter, 14 kat. hold területű tóvat lehetne táplálni. Ilyen nagy területen, mint már érintettük, legajánlatosabb pontyhízáslást izni. A tóterület tavasszal viz alá borítva, behelyezendő arra, az elhullási veszteséget is számítva, kat. holdankint mintegy 200 rédgyéves ponty, amelyek két nyár után piacra való halakká nőnek. Lehálászás után a tónak egész télen át szárazon kell maradni s tavasszal ismétlődik a két év előtti eljárás.

A behálászáshoz szükséges halanyagot meg lehet szerezni vagy gr. Karátsonyi Jenő timestopoljai tógazdaságából vagy a mindszent-algólyi uradalom halgazdaságából (Congránd), vagy Corchus Béla halenyésztőlől (Simontonya). M. E.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Heltja Ferencz.

Mennyiség ártalmask az állatok egészségére.

Alaposság gaddalálással a mesterséges takarmányok etetés is nagyobb elterjedést nyert egy fél századdal ezelőtől főformán teljesen ismeretlenek voltak, lassankint nemcsak a szarvasmarhák és sertések, hanem a lovak és a többi háziállatok is mesterséges takarmányról való tartásra lépett előtérbe. Sajnos ezeknek tápláló értéke nem mindig felel meg a hozzáfűzött kívánalmaknak, másrészt elég gyakran a gazdaságok, hogy egyes állatoknak a takarmányok egyenesen ártólagosan hatnak az állatok egészségére, sőt némely esetben elhalásukra is vezetnek. Ezért talán nem felesleges az egyes takarmányokat azon szempontból, hogy mennyiben lehetnek ártalmasak az állatok egészségére, tárgyalás alá venni.

A korpá közvetlenül ritkán okoz megbetegedést, ha más megfelelő takarmányokkal keverve etetik; emelteknek ugyan az északon, melyekben külföldi, különösen Amerikából hoztak mesterségesen készített takarmányokat, találtak és etették után az állatok rizicium-méregzésében pusztulnak el, mely vérmérőleges gyor- és bélyegüladásban nyilvánul, azonban ilyen korpához hazánkban ritkán jutnaknak az állatok. Bővebb kitérgetés után belőkör, hogykivék képződhetnek, oktal-móddal etve azonban a korpá nem veszedelmes takarmány.

Az olajpáncsák gyakran megpenészesednek, a mikor sulyosabb emésztési zavarkat, gyor- és bélyegülást hoznak létre. Feljegyeztek eseteket, amelyekben romlott pógások etetés után az idegrendszer részéről is mutatkoznak súlyos tünetek, göcsök és bénulások, a miért is ezek etetésénél igen óvatosan kell eljárni.

Répaszelekek, ha hosszabb ideig szabadon érjednek a levegőn, ecetsav képződik, amely egyéb bomlási termékekkel kapcsolatosan gyor-, héli- és vesemegbetegedése vezet. A tréfly állás után amlyikokban az ecetsavban bővelkedik, ezért a középponti idegrendszer; hat károsan. Hosszabb ideig állott tréflye után az állatok erőssé tomplúságot, bágyadságot mutatnak, majd duzzaszerűen hullnak el; boncolásuk alkalmával az agyvelő burkaiban és ürgeiben találni elváltozásokat.

A moslakok közül különösen a burgonyamokkó etetés után főleg szarvasmarhák bórén lépnek fel kiütések. A moslakok könnyen romlanak, fűsel-olaj és ecetsav képződik bennök, melyek megbetegítéleg hatnak az állati szervezetre. Oly tehnek, melyek tejt csacsémélkednek etetik, semmieset sem kaphatnak moslakot, mert tejtű évezete után, gyakran halálos kimenetelű gyor- és bélyegülást fejtenek ki.

A malászé különösen kálium és nátrium sókban gazdag, ezért emésztési zavarkot előkeltése ezáltalól csupán kisebb mennyiségben és szénával vagy más nitrogénben gazdag takarmányokkal etethető.

A húsliszt a legáltalóbb a mesterséges takarmányfélék között. Nitrogéntartalma 73%, ezért igen kis mennyiségben kielégítő tápanyagokat juttat a gyor- és bélyegülást fejtenek ki. A malászé kivételösen kálium és nátrium alkalmas. Tiszta hámisítatlan állapotban nem veszedelmes az állatok egészségére, azonban gyakran hamisítják, amely hamisítványok közül egyesekben, mint Soxhlet kimutatta, a hus alkotórészei teljesen hiányoztak, ezek helyett nyervek, liszt, timsó, konyhasó, oróit bór részletek használatakat is kitérgette. (Berliner Tierärztliche vchenschrift. 1901. 5. szám.)

Zimmermann Agoston.

IRODALOM.

Baromfitermek értékesítése. Utmutatás a baromfitermek piacra való helyes előkészítéséről, értékesítéséről. Irla Hreclay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő. A baromfitermesztés összes fázisát ismertetvén szemlélteti, mintegy ezek kiepítésésével, befejező résznek megírta azt, a mit mindent tenyésztesétek első-sorban kell ismerenie, a termelés anyagaitak lehelyeseb értékesítési módjait a azoknak az értékesítésre való kiképzésére. Hogy nem végezt felesleges munkát, könnyesen beláthatjuk. A baromfitermesztés jövedelmességét elsősorban a termékek biztos és legjobb értékesítésétől függ s ezt a tenyészést csak akkor biztosítja a maguk számára, a hogy hozzá piaccra kell ismerenie a termékek értékesítésére a megvélő szokások s az újabb idők igényei megkövetelik. Mert má napsg egygy, mint mindenben, a baromfitermekeskedelemben is számításunk kell arra, hogy az a czik, amit piacra hozunk, kielégíti-e az inyenec fogyasztó közön-

ség kívánalmait, ideháza is epügy, mint külföldön.

Ezekre a módokra, illetőleg arra, hogy miként kell a piacra kerülő baromfit, tojást, tojást stb. elkészíteni, hogy azokért legtöbbit kapjunk s azokat biztosabban eladhassuk, tanít meg beművelni, Helybeli legújabb megismerés könyve. Az a számtalan körülmény, amelyről a baromfitermékek jobb értékesítése is függ, könnyen áttekinthetően, rövidesen, de világosan van a könyvből megírva. A három részre beosztott könyv foglalkozik először a baromfiak hizlalásával, piacra való elkészítésével és a baromfitermék kezelésével, a második részben, a baromfitermék értékesítésének módjait ismerteti a szerző, a harmadikban pedig a földes értekesítéseinek egyik újabb s általános módjáról; a szövetkezetek utján való értékesítéséről ír, mint amely egyik legbiztosabb módja különösen a kis emberek körében régebben pangó baromfitenyésztés előmozdításával s ezzel a gazdaságok baromfitenyésztés jövedelmében áll.

A könyvet használni fogja forgatni minden baromfitenyésztő. Utasítást s ezzel tanítást is kap belőle arra, miként rendezze be baromfi-gazdaságát, mit terneljen az adott viszonyok és azon vidék speciális kívánalmathoz mérten, ahol gazdálkodik. Utasítást nyújt arra, hogy a baromfitenyésztés melyik ágára fordítsa figyelmét, melyik lesz jövedelmezőbb, a tyúk- a híztenyésztés-e, a hus- vagy a tojástermelés. S ha ezt tudja, a könyv biztos utjabiztosítást ad, hogy a termékekét hol lehet értékesíteni legjobban és legbiztosabban. A nagy hézagot pótló könyv illusztrálva van és 150 oldalra terjed. Mint az elmondottakból is láthat, tárgyát töltöttezen kiemelt. Minden baromfitenyésztőnek melegen ajánlható e könyv, mert nem elég, ha a gazdaságnak és termel, boldogulni és használni tudni csak úgy tudhat, ha ismeri mindazon dolgokat, amelyek a termelés biztosabb és jobb értékesítését írják elő. A könyv szerzője Budapest, Csömör-ut. 15. rendelhető meg. Ára 2 K.

A. E.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

530. kérdés. Kötelese-e a gazda 2 hónapra — mint póttartalékos — hadsereghez bevonuló csodóknak a mulasztott idejére szegményt levonás nélkül kifizetni és ha nem, mily arányban számítandó le minden illetménye szabályszerűen, hogy a csodó a peres kérdés jog követésével ne élhesen.

H. D.

231. kérdés. Kérem B. lapjában velem tudatni, vajon helyesen jártam-e el, tyűnk bekerített házikóiban kártévon ismeretlen tyűnkök egyrészt megöltem, megfogtam, hogy a csodók behatárolás ill. megfogásánál megkísérletem, de eredmény nélkül. Jogában van-e gazdaságunk illetőleg birtokának a vetésben legelő lhaseregéből, ha ezt behatárolni, illetőleg megfogni nem tudja, nehányt megölni. Bármelyik esetben támaszthat-e a majorság tulajdonosa jogokat arra nézve, hogy az elpusztított kártévon neki megfizessék. Hogy illetékes a törvény, ha szűz vadterületen vadász vadászhat, ha elfogni nem tudom, megölöm?

P. F.

532. kérdés. A közseg tulajdonát képező kocsornában a kocsoromros rossz és drága huzat nem, emellett mértéke is hibás, az általa 12 krajczárért vett bor meg 0 a saját borkezelésével hűmálva s csak azután meg 0,30 huzat. Ezek az állapotok azt a gondolatot éretek meg bennem, hogy a párisi kiállításra bemutatott Linde-féle frigorifik készülék utján közsegem lakóit 30 krajczárért igen jó huzost juttathatnám. Ma rosszért 44 krajczár fizetnek. Csak az a kérdés, mit magánembernek van-e huzkimeréshez jogom?

A borkal palackokban történő eladására az készlet, hogy mi termelőt tisztán kezel azstali borainkért a 20 krajczáros árat nem vagyunk képesek elnyerni. Úvegbe töltésnek ez s ugye adnánk el apránként. Kérdés nem-e követünk el kihágást s a kocsoromros részről nem támadatunk-e meg perrel? Az határozási törvény hatálya alá s az intézkedés a jelen esetben —? Az említett kocsoromros mérésáros is egyszerűsind.

I. S.

533. kérdés. Van 33 db 3—4 éves fehér tinóm, melyeket meghizlaltam szándékomban. Kérdem először, nem-e lehetne azokat, így soványan jobban értékesíteni, illetőleg érdemes-e a hizlalás. Meggyőződés, hogy a tinók közepes nagyságú és párnoként 600—650 kilogramm nyomnak, s azval egész jó kondícióban vannak. A hizlalásról rendelkezem 500 mm. burgonyával, tengeri, valamint szalastakarmányom van tetszés szerint. Szerény véleményem szerint következőképpen eszközölném a hizlalást: az első hónapban 1—2 kg. tengeridára 15 kg. Burgonya és arányos mennyiségű polyva keverék pártévon 6—8 kg. jó minőségű szénát fejenként naponta. Tekintve azt, hogy a hizlalást 3 hónapig szándékomban eszközölni, a tengeridárát ezen idő alatt 5—6 kg.-ra fokoztam. Ajánlják a tengeridárát közvetve etetni, mire nézve szintén kérem B. véleményüket. Ha ezen általam összeírt adagolás változtatást igényelnék, úgy kérem annak módosítását, azonban egy órák által ajánlott csezszerű hizlalási módot szívesen fogadok.

L. S.

Felvet.

Katonai szolgálatra kötelezett cseledek illetményének kiszolgáltatása. (Follet az 532. sz. kérdés.) A katonai szolgálatra (1876. évi XII. §. értelmében az igazgatási hatóságok által beosztott cseledeknek gazdálkodás szemben fennálló szolgálati szerződése, a katonai szolgálatra történő behívással illetőleg a katonai szolgálat megkezdésével egyidejűleg megszűnik, a nélkül, hogy akár a csodó, akár a gazda kárpótlásra igényt tarthatna. E csodó tehát a 3 hetes közbiztonsági szolgálati póttartalékos cseledek szolgálati szerződése is megszűnik, a gazda nem tartozik a csodó szolgálati szerződését arra az időre is fenntartani, a mikor csodóje taggal szolgálatot teljesít, vagy a mikorra a tényleges katonai szolgálat megszűnik. Ebben az értelemben, a katonai szolgálatra hosszabb időre (3 hétre) bevonuló csodóknak nem lehet igénye arra, hogy szolgálati szerződése a katonai szolgálat idejére is kiterjesszék és hogy gazdája, az ezen időre eső, szerződésileg megállapított illetményeket is, részére kiszolgáltassa.

A tartalékos katonáknak, a törvényeszerű évenkénti fegyvergyakorlatra való behívása azonban a csodószolgálati viszony meg nem szűnéséig tovább is tartozik a gazdára, ha az az elöl a gazda fel nem menti, magatávolléide idejére helyettesíteni és ha ezt megtagadja, úgy gazdája a távolléide idejére eső „bernek arányában” kárpótolni köteles.

A törvénynek ezek a rendelkezései arra az esetre nyerneek alkalmazhat-e, ha a gazda és csodó között, a szolgálati szerződés fenntartása és az illetmények mikénti kiszolgáltatása vonatkozásig közös megvezetés nem történt. A felmerülő vitás kérdés elbírálásánál is tehát első sorban az az irányadó, hogy miben történt a megállapodás. Így kölcsönös megvezetés, a katonai szolgálat idejére, annál is inkább jó előre létrehozható, mert az újoncállás, a katonai szolgálat tényleges megkezdését tudvalójára legelő megfogás s így módokban van a feleknek, hogy a katonai szolgálat idejére érvényes felleteleket közös megvezetéssel megállapíthassák. Így megállapodás hiányában, a törvény fenntezett intézkedése lesz ugyan alkalmazható, mindamellett kérdést tevőnek inkább a békés megoldás utját ajánlom, selegely módon, hogy katonai szolgálatra szóló csodó-

jének, a távolléide idejére eső illetmények egy részét, (esleg a pénzértékben nehezebben megállapítható természetbeni járandóságokat) szolgáltassa ki. Így méltányos eljárás bizonyára meg lesz csodóje elégedve és kérdéstevő sem jut abba a helyzetbe, hogy a törvény rendelkezésének szigorú alkalmazásával csodóje magától eldöntesse.

Dr. Csogy László.

Tilosban talált kóbor állatok megölésére jogok-e? (Follet az 531. sz. kérdés.) Mind a három kérdésre a Mezőgazdaságról és Mezőrendésről szóló 1894. évi 12. tekintőnek 90. szakasza adja meg a választ. Ezen szakasz szerint a tilosban talált baromfi, ha behatárolás nélkül megfogható, megölhető; a kóbor ebeket és macskákat pedig saját birtokán mindenki elpusztíthatja.

A baromfiakra nézve tehát a dolog egészen világos és az is kétségtelen, hogy az így módosított baromfiért kártérítés nem jár.

A vadászoktat tekintetében némélig ingadozó volt a törvénykezés gyakorlat, mert a vadászati törvény 1893. évi 16. c. 1. §-a szerint a vadászati területen talált kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja ugyan s e tekintetben a szakasz vadász-és nem vadász-ebek között különbséget nem tesz, de mivel a 17-ik szakasz azt mondja, hogy ha a vadászatra jogosultak vadászabéi idegen területre átmennek, ott az illető vadászatra jogosult által lefirtóztatottak és így ez a szakasz nyilván csak lefirtóztatottakat enged meg; a két szakasz intézkedése közt fennálló látszólagos ellentét egymással ellentmondó bírói határozatokra adott alkalmat. Nagy általánosságban mégis az a helyes magyarázat és felfogás uralkodik, hogy a nem vadászajut ebeket, ha azok a határban csak kóbor állatoknak adnak fel, azokat a vadászatra jogosított szabadon elpusztíthatja. A vadászabé is kóbor ebekül tekintendők és elpusztíthatók, ha gazdájuk kísérete nélkül csavarognak és kivétel csak azon eset képez, ha a vadászatra jogosult vadász abéi vadászát közben mennek át idegen területre. Ezen kivételre esetben illetékes tilos s a törvény csak a vadászabéi vadászabéi vadászabéi enged meg. A legutóbbi időből is tudunk oly kurial határozatról, mely egy bűntető ügyből kifolyólag a falutól nem messze a szántó földekén gazdátlanul talált nem fajú vészalónak lövését is jogosultnak mondotta ki. Ezen felfogás némli agyálára ad ugyan okot, de az uralkodó bírói felfogást világosan jellemzi.

Sz. F.

Huskmérés és borítás. (Follet az 532. sz. kérdés.) Huskméréssel iparszerűleg csak az foglalkozhatik, akik erre az iparhatóságnak (főszolgabíró) iparengedélyt nyert, mert a megszámlált engedélyhez és képesítéshez köztött ipar. A ki ily iparengedély nélkül huskméréssel foglalkozik, büntetés alá esik. A Borkal szolgálati törvény 16. §-a értelmében a kir. pénzügyminiszter engedélyje meg az engedélyt, melyet 2 koronás bélyegzőnyelvényben a teljeskörű, magyar honosság és feddhetlen előélet igazolása mellett kell kérni. Ilyen engedély nélkül bor kismértékben árusítani nem szabad. Közélebbi intézkedést erre nézve az 1888. évi XXXV. 1. c. 3. §. 6. — 17. szakasza tartalmazza.

Sz. F.

Tinóhizlalt. (Follet az 533. sz. kérdés.) Ha a 3—4 éves fehérek tinók párnoként csakugyan 600—650 kg. súlyuk, akkor teljesen lehetetlen velük darabonként s naponta 15 kg. burgonyát, 6—8 kg. szénát, elégedő polyvát, s eleintén 1—2, kiből 5—6 kg. tengeridárát etetni, mert ennél takarékos nem fér a gyomrukba. Továbbá, ha a hibás folyamat alatt úgy szaporítjuk a tengeridárát, hogy a darabonként s naponta etendő adag végre 5—6 kg.-ot tegyen ki, akkor úgy megdrágítjuk a hizlalást, hogy okvetlenül ról fizetünk. Végre, miután a kérdéstevő tinók még növekednek, csezszerű velük olajpogácsát, száritott szeszmoszkót vagy más fehérjedős kereskedelmi takarmányt is etetni.

Tájékoztató példa gyanánt a következő takarmányozást jegyezzük ide, mely 1000 kg. élősúlyra vonatkozik.

A hizalás kezdetén: 45 kg. pözöl burgonya, 7 kg. polyva (a burgonyához keverve), 10 kg. széna, 3 kg. repcepapócsa s 2 kg. tengerdara. Ebben foglaltatik: 29 kg. szárazanyag, 2.47 kg. fehérje, 0.54 kg. zsír, 17.71 kg. szénhidrát és 21.22 kg. em. szervesanyag. A sziláskarmányban 7.14 em. szervesanyag van. Ha a tinók később már nem tudnak ezt a takarmányt tisztára megenni, akkor a sziláskarmányt megkevelesítve, a tengeri szaporított lehetne, de sok tengerit akkor sem kívánunk a tinók, mert az a szerencsés helyzet, mellyel fogva a hizalás egész tartama alatt sok burgonyát lehet etetni, szilásgelenné teszi a tengernek nagymértő szaporított, így okvetlenül kifizeti magát a hizalás akkor, ha a burgonyát nem tudjuk a piacon jobban értékesíteni, mint ha marhát hizalunk vele. Miután a főváros szomszédságában gazdálkodók, esetleg száraz szemeszölök etethet olajpapócsa helyett, mert ha előbbi valamilyen drágább is, de jobban hizal, s az állatok jobban szeretik. A tengeri zuva is lehet etetni, de az így sem hatásosabb, mint midőn darúvá kapják az állatok. Végül még hangsúlyozzuk, hogy példánkkal távolról sem szándékoznak recipiével szolgálni, mert azoh nem ismerjük eléggé az ottani kereskedelmi s takarmányviszonyokat.

Cselek.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

A kiváncsi kérdéséhez.	Oldal
Alattanyerzés.	1647
Utmutatás tényészerkesztés magánfőnököseire.	1650
Takarmányozás.	
Hizaló takarmány felbontása.	1651
Halszék.	
Mikor lehet artéri kő vízvétel halgazdasági létesíten?	1651
Állategészségügy.	
Mennyiben ártalmatlan a meztelen takarmányok az állatok egészségre?	1652
Irodalom.	
Baromfitermékek értékesítése.	1652
Levélközlegetés.	1653
Vegyesek.	1654
Kereskedelm. híradók.	1655
Szerkesztői hírek.	1656

Eljegyzés. Somogyi Emil, Baja város törvényhatósági bizottságának és a Bács-Bodrog megyei gazdasági egyesület választmányi tagja, eljegyez *Behlen* Margit kisasszonyt Sopronban.

Uj gazdasági intéző. A földművelésügyi miniszter a betegség folytán nyugalmazott *Csorba* Gusztáv készletbeli gazdasági tanintézeti volt gazdasági intéző helyébe *Börger* Károly Lajos, a földművelésügyi miniszteriumhoz beosztott intézőt nevezte ki.

Bosnyák kereskedők és iparosok Budapesten. A magyar kereskedők látogatásának viszonzásul vasárnap 128 bosnyák kereskedő és iparos jött fel Budapestre tanulmányozni az itteni közegegazsági viszonyokat. Az a szíves vendégeltás,

a melynek a mi kereskedőkünk és iparosaink voltak részesei Bosznia és Herzegovinában, kifejezést nyert a mi kereskedők részéről is. Ami a barátokas jelentőségét illeti, az első sorban gazdasági szempontból öröndetes. A bosnyák-magyar forgalom és üzleti összeköttetés fejlesztése egyik legelső szükségese a megszállott tartományoknak s tényleg semmi nem kivételosabb, minthogy a magyar és bosnyák üzleti körök érintkezése hasznos gyümölcsöket teremjen. Bosznia és Herzegovinát már a geografia is hozzák fűzi, gazdasági érintkezésük tehát az okkupált tartományokkal annál fontosabb. Kereskedelmünk és ipari termelésünk nagy fogyasztási területe volna Bosznia s ennek kihasználásához első főlélek a kölcsönös érintkezés. Magyarországnak a messzi nyugati államokban kereskedelmi összeköttetések nem kínálkoznak s ott Keleten kell elhelyezkedést keresnünk, ahol a magyar kereskedelemnek legbiztosabb tere kínálkozik. Öröndetes és kívánatos is tehát az a közlekedés, amelyet a mi kereskedelmi körünk és a bosnyákok közt tapasztalunk, vajta a viszony állapotai válna.

Darányi miniszter a sörpára-és komlókiállítás. Darányi földművelési miniszter folyó hó 14-én délután tekintette meg az OMGE, által a mezőgazdasági muzeum helyiségeiben rendezett országos sörpára-és komlókiállítást. A minisztert *Kazy* József cs. és kir. kamarás osztálytanácsos, *Balás* Árpád muzeum igazgatója és *Károly* Bénió gazdasági tanintézeti tanár fogadták. Az OMGE részéről *Jezenszky* Pál titkár üdvözölte a minisztert és fejezte ki az egyesület köszönetét és halájt, hogy a kiállítás anyagilag és erkölcsileg támogatói szíve volt. A miniszter érdeklődéssel tekintette meg a külsőleg keveset mutató, de tudomány szempontból értékes kiállítást. A szemérvézető Balás igazgató kalauzusa mellett a miniszter megtekintette a mezőgazdasági muzeum összes helyiségeit és a látottak teljes elismerésének adott kifejezést.

Állatnyerzési felügyelők. A földművelésügyi miniszter *Hrebly* Emil munkatársát, kir. felügyelőt, lapunk kitűnő munkájátért, jeles gazdasági író a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba; *Bagory* Róbert és *Pécs* Imrét a IX. osztályba sorolt állatnyerzési m. kir. felügyelőkké, valamint *Meisner* Ernő okleveles gazdát a X. fizetési osztályba sorolt állatnyerzési m. kir. segédfelügyelővé nevezték ki.

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter *Idős* Imre also-szolnoki lakost Vas vármegye szent-gothárdi, dr. *Bágy* Béla posztakongyeli lakost Alsó-Nagy-Kun-Szolnok vármegye iszai alsó, *Kálcsey* Rudolf nagy-szolnoki lakost pedig Szatmár vármegye érdségi járására nézve a gazdasági tudósítói listából bizta meg.

A kassai gyümölcskiállítás. Az Abauj-Borsod, Sáros, Szepes és Zemplén vármegyék gazdasági egyesületei által rendezett gyümölcs-és általános kertészeti kiállítás szombaton nyit meg Kassán, a Schalkház-szálló termeiben fényes ünnepségek keretében. *Gerlóczy* Géza kiállítási elnök üdvözölvén a miniszter képviselőiben megjelent *Mohár* István kir. tanácsost, a ki-

állítás anyagilag is támogató Abauj-Torna vármegye és Kassa város törvényhatóságának jelenlévő képviselőit, az OMGE, s a szomszédos törvényhatóságok gazdasági egyesületeinek kiüldöttjeit a kiállítók, mire a kiállítást *Fiedler* Károly, az Abauj-Tornavármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, a betegeséi miatt akadályozott *prof Hadik* János elnök, országgyűlési képviselő helyett megváltotta. A kiállítás országban kiállító mintegy 10,000 változatban mutatta be fíradóságának gyümölcsét. A rendkívül gazdag kiállítás három napig tart a vásárral és kiállítás felolvasásokkal van egybekötve. A szállás zstrije az állam aránytermeit a következő kiállítókknál tette: a szőlészetnél a *hadgyaradalmi* iminusz szőlőtelepnek; a konyha-kertészetnél *Börger* József kassai kertésznek; a gyümölcsészetnél *Flórik* Kálmán-nak (Pékelén) és *Hadik* János győri (Nádaska). Ezen kívül sokan kaptak ezüst- és bronz-érmeket és díszleveleket.

Gyümölcskivitelünk. Gyümölcskivitelünknek mindinkább bízható kilátással vanunk. Hungaródi írják, hogy Németország idei gyümölcs-termése a közepesnél alul maradt és az árak meghaladják az átlagárakat. Amerikában rossz almatermés volt, ug hogy alma onnét kevés fog jönni. Jo minőségű magyar alma és körte eszerint jól fog kelni. Szőlőt erősen kinaltak és ezért az olasz szőlő métermérszáz 30 márkán kapható. A legutóbbi olasz szállítmányok megromlott értezek. Egy kocsikaromány magyar szőlő, a kifogástalan csomagolás dacára szintén hibás állapotban érkezett. A magyar szőlőt jo minőségűnek találják és métermérszázjárt 23 márkát fizetnek.

Az állami gyümölcsfái. Az állami gyümölcsösökben az ében 284,770 db kész ojtvány, vagyis külfelkötött gyümölcsfa, 270 ezer ojtóvéssző. 210,000 dísz- és gazdasági fa és másfél millió különféle, nemestésére alkalmas vadcsamete természetet, melyet Darányi földművelésügyi miniszter rendeltére részben ingyen, részben kedvezményen, részben a megállapított áron fognak kiosztani. Inyen a községi iskolák kaphannak gyümölcsfát, kedvezményt fél, vagy még jobban leszállított áron lélekézik, tanítók és jegyzők. A magasztörzű gyümölcsfák ára 80 fillérrel felel, az alak- és törpefáké 1 korona 20 fillér. Magacsmetek ezek 30 koronától 12 koronáig. Ojtóvésszőt közcségek, tanítók fillérvége számlira kaphatnak. Pénztér való megrendelések december 1-éig fogadtatnak el a megrendelések sorrendje szerint az állami faiskolák kezelőinél. Az ingyenes és kedvezményes áron kivált gyümölcsfákról való (helyes) kérvényt jövő évi január hó 1-éig kell a földművelésügyi miniszterhez benyújtani.

Szibériai termékek térhódítása. Szibéria terményei kezdenek tét foglalni a világgazsácon. A gabona is, amár ében versenytől az óriási szállítási nehézségek miatt nincs mint tartanunk. Az állati termékek azonban, főleg a tojás és vaj felé mindinkább versenyterüstenk leszorítani a világgazságot. Ez élelejen a szibériai kivitelről olyan nagyserben rendezték, hogy betekintői vót ondat indul el összesen 200 kocsival Szibériából Revel, Riga és Libau kikötőjé felé. Ezek a vonatok kizárólag saját szállítá-

MAUTINER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrásy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

bíborherét, homok (szösös) bükkönyt (Vicia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repcét, őszi repcét, (káposzta-repcét), mustármagot, csibehurt.

nak, 25,000 hordóskát hetenként. A szállítási 12 napig tart s a csekék hűtőüzemekkel vannak ellátva, amelyek temperaturája soha sem haladja meg a -1° C.-t. A jelzett kikötőköt a vajat Londonba külné e célra készített gőzöskék szállítják tovább. Ezek szintén hűtőüzemekkel vannak ellátva, amelyek tehát fővé teszik, hogy a hűmésérelt 0°-ra, sőt még lejjebb is szállítsák. A gőzöskék óránként 13-14 esomót tesznek meg és a kielit estoronán át gyorsan szállítják rakományukat Londonba. Tekintete ve, hogy Szibéria óriási kiterjedési legelőkkel és marhaállománnyal rendelkezik, könnyű belátni, hogy ezzel a versenyrel szemben Dánia olcsóra, amelyek tehát mint nagy vaterelő állománok nem lesznek képesek lépést tartani. Szibéria képes évenként 1,300,000 kishordó vajat szállítani Angliába, míg pl. Finnország csak 240,000-et termelhet. Minéknk is számolunk kellene a terhőtlásatlás s melőbb biztosítanunk a piacot, mert úgy lehet, hogy mire javítvénkőhöz komolyan kezdőnk a piacot, addigra már a szomszédok lefogadják mások s különben meghódítja Szibéria.

Gyapjú- és sőrőpavasások. A földmívelésügyi miniszter leírta intézett a miközeli helyintézet részvénrtársasághoz, melyben elismeréssel veszi tudomásul, hogy ez a helyintézet daczra a mutatókhoz nehezegek és akadályoknak, évenként gyapjúvasásokat rendeztet. Teljesen mélyelvőlván azon gazdasági indoklat, melyek éven vásárokat rendeztása mellett szólnak, azon esetre, ha az intézet a vásárokat Borsod és a szomszédos megyékre kiterjeszt és fejleszti, a miniszter a rendezési költségek némi megterítéséeképpen állapotséghez képest kifizés. Milyet a társaság a megteendő adatokat bemutató és a sőrőpavasási nagyságot is meg fogja állapítani. Ugyancsak a sőrőpavasásokról fejlesztés érdekében rendezendő sőrőp-vasárokat úgyében való szándékot is méltánylással fogadja a miniszter, az állami támogatás kérdésében pedig akkor határoz, ha a gazdasági egyesületnek memorandumát behatárol megfontolása tárgyára tette. A miközeli helyintézet a gyapjúvasásokat a sőrőpavasás rendezésére közzátrakt épített, 1893 év óta állandóan rendez gyapjúvasásokat, úgy, hogy a gyapjúvasárokat már tavaly 235,574 kg. gyapjú szállították. A sőrőpavasásokról pedig már ez évben nagy lendülettel vett Borsodméggyében, amennyiben Darányi földmívelésügyi miniszter a Borsodméggyi Gazdasági Egyesület újítást 200 mázsa Hannaárpt osztott ki vetőmagul.

Csikődfajás. A Csongrádarméggyei gazdasági egyesület a földmívelésügyi miniszter támogatásával 1901. október hó 20-án elsődjőzött rendezést anyakaválva elővezetett csikőz csikőz és 3 éves kancacsikőz díjazással.

Állatorvos egyesület. A Bácska, mely a földmívelésügyi szánat tekintve az ország megyei között első helyen áll, régóta hivatalosan értezte egy tőmör s állategészségügyi szempontból kívánatos egyöntetű szervezetnek, ezért a napokban a bácsmegyei állatorvosok értekezletre gyűltek össze, amelyen megalkotatták az orsz. m. állatorvos egyesület bácska főkiosztályát. Tisztségviselő megválasztatták: elnök: Kusenda János, m. kir. állatorvos, elnökhelyettes: Eberhardt József törvényhatósági m. kir. állatorvos, I. titkár: Dorndorster József városi m. kir. állatorvos, II. titkár: Hetel Henrik m. kir. állatorvos. A főkiosztály célja a megyei állategészségügyi szolgálat egyöntetűségét érvényre juttatni, valamint a szakutómányt terjesztészt és emelészt elősegíteni, megkülönböztetni az állategészségügyi és állatorvosi ismereteket a gazdaságosság közt terjesztetni. Csak örömmel üdvözölhetők az állatorvos egyesület bácska főkiosztályát, mely hivata van közgazdasági viszonyainkat javítani, mely hogy sikerülni fog, biztosítottat nyújt az elnöknek éveléi óta ismert szakavatott és lelkiismeretes működése.

Élelmiszernek törvényes munkaszüneti napokon teherárúk való felvétele és kiszállítását. A kereskedelemügyi miniszter egyettréte a földmívelési és helygüi miniszterrel, a közlekedési vállalatokkal elrendelte, hogy gyorsrakutak fuvarozása, felvétele és kiszállítását az állalásnak valamint a közlekedési és romlékony természeti élelmiszereknek (mint: friss gyümölcs, főzelék, hús, hal, ledő baromfi és vad, tojás, tej, vaj, túró, sajt stb.) fuvarozása, elszállítási czéljából teherárúk való feladása, valamint a teherárúk érkezési hely cizkekőből álló küldeményeknek kiadása és az állomorsók való elfuvarozása és elszállítása az Szent István király lapján deli 12 óráig vételező. Továbbá ugyancsak ezen napokon a jegy egész nap át gyrátható, árusítható, szállítható, szállítási czéljából feladható, rendelési helyen kiadható és az állomorsók elfuvarozható.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonai tőzsde.

(Guthmann és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1901. október 12.

A múlt hét verfényes nyírása... meg napjait e héten hirtelen fordulat vőltotta. A közlekedési erősebb légtérrel melettel teljesen süllyedt a tartomány és meg fejtve és az új termék nagybőrré lép és jó minőségűt mutat. Az ózati munkálatok serény folytak. A vizálás ismét csökkent. A kifűlőidőn a földgüi piacok üzletmenetileg illetleg, a hét elején úgy látszó, mintha a tengereltől piacokról kintülőgő a kontinentális főkiosztók is irányították a tengereltől piacok. Ez azonban még csak kezdet és több a hangulat ismét erősököné szűkült. Amerikában a baissé-egenek túlnagy lehettek, a mi egyrészt a kereskedők jegyzéseket mellett feszessé váltak gőzöntözött; a látlató gabonakészlet teljesen emelkedése (a Bradstreets közlése szerint) e héten ismét 2,842,000 buvával valamint gyengébb export tudat azonban ismét lahyitó befolyással volt, s az arányoknál visszacsúszott. Angliában a vevők tartózkodtak, a kielit azonban szintén gyengébb. A francia piacokon a tengereltől jegyzésed a közlekedési... az árullámások azonban csak mérsékelten voltak és egyenlőtlenek úgy tünntek fel változat. Németországban az árak még mindig emelkedtek, létező határdelel tájpi köreket is mutatkozott a habár az irányzat e hét végéig esendesebb, a jegyzések mindközönlit mégis magasabbak a múlt heteknél. Az amerikai direkt ajánlatok árviszonyaita még nem állódék helyre, de azért néháy tétel Kanazsa buza másodkötőbel Berlingen vedőkre tárták. A többi kontinentális piacokon a forgalom tartósan gyengébb és az ajánlatok csak telésesen találnak elhelyeztet.

Nélnk a forgalomban különösen kenyérgabonákban (előző héten az árak esendebbek voltak) több cikkekben, különösen zabban ugyancsak szűrést az irányzat és az árak magasabbak. Az ózati hét részleteiről a következőket jelenthetjük: Buza már a hét elején szűrést hangulaban indult. A malnak élénk kereslettel találkozott, a gabona emő kedett árak mellett nagyobb tételeket vásárolták annál inkább, mert a lisztet led kedvező, a hozatalok általában árban gyengék voltak. Kesőbő némi visszacsúszás ellen a liszt kereslet halkan gyengült, az ózati pedig egyedeképpen volt. Az elert árelőny egy részét úgy élvezteszt; a hét vége felé azonban — az emelkedő határdelel piacok miatt — befolyásolásra került a szűrést a forgó árnyvénysétt és az árak egyenlőtlen 30—35 fill. emelkedtek. Finom buza, ugymint szállítási ára előnyben részesítendő. Szűrést emő kedett árak mellett a közlekedési szállításra 250,000 mázsa, a helybuzától 199,000 mázsa, melyből 4500 mázát vettek tovább.

Rozsa a hét folyamán futólógos gyengülés után tartósan változatlan tartották az árak, a közlekedési czéljából hogy érdeklődésbe találkoztak. Az árirányzat emek megfigyelésben emelkedő volt és fokozatosan 30—30 fill. nyúlt. Minőség szerint budapesti partitúra 13-14-13-7 K-ig képszenében és helyben 13-90 K-ig 3—4 fill. egy. Nyíri szárazmakkban gyenge csúszás mellett emelkedtek a forgó árak. Debrecezi partitúra 13-70 K-ig, Nagy-Körösi 12-10 K. fizettek. Árpa (takarmány- és hántási céljakra) még bőven van kintálva, míg a kereslet csökkenésére a közlekedési céljából emő kedett árak mellett a közlekedési árak 11-10—12-10 K-ig fizettek helyben. Szűrést árak kisebb tételekben 11-20 K-ig fizettek előlédő helyben. A közlekedési céljából a befolyásolásra 250,000 mázsa (gyapjú) mérsékelt beszerzésre emőkedett és 14-16 fill. között emőkedés szűrést ártottak 13-50—14-50 K. között fizettek bupesti partitúra.

Zab mérsékelten van kintálva és a hozatalok is gyengétek. A kereslet ennek ellenében a helybuzásra részéről emőkedés lett az árak 25 fillérg emelkedtek. Az elleik kb. 5000 máz, szűrést és tisztaság szerint 13-90—14-90 K. között fizettek. Finom úrsági árak mázsa ártott az ózati 13-70 K-ig.

Tengeri gyenge forgalom mellett úrsági maradt és 10-35—10-40 K. között jegyzett helyben és helybeli partitúra. Kibővny részéről gyengébb eszt: mm. kelt el. Ugyancs bőven van kintálva, az érdeklődés azonban gyenge és az árak csökkenők. A hét végéig budapesti partitúra novemberi szállitásra 8,50 K., decemberre 8,80 K-ig, Beszterceken november-főrtúra 8,20—8,30 K. ígértek.

Olajmagok: Késáru káposztapreze díletelen. Határdelel részről 1902 év-az érdeklődés híján emőkedés és 24—24-40 K. között fizettek. Vadpreze 13,50—14,50, gabonára 25—26—, lenmag 30—30,50 K. jegyzék. Kendermag 20—20,50 K. között jegyzék helyben.

Hévesek: Bab továbbra is el van hanyagolva és minimális forgalom mellett az árak lahyulnak. Trisórtó apró bablert az Győmő—Főgyháza 16,80, (jomblybi) babert Baja-Mohács-Zomboron 14,80 koronát, (szekesfehérvári) 15,80 K., barnababot Kalocsán 12,50 N.-Károly 11,80 K. fizettek. Erdélyi bab részletű szűrést 12,80—13— között jegyzék. Kész hozái ár helyben 9,50—9,60 K. által származék 9—K. elvárnóval 3 határdelel. Bököny budapesti partitúra 14,40—14,50 K. jegyzék.

Napjelenés a gabonazártérl. 1901. október 15.

A gabonacsomók tegnap délutáni forgalmát már esendesebb hangulat vőltotta fel; lassúból mederben folyt az üzlet és a délfele beérkezett magasabb külföldi jegyzések daczra csak tartott buzaráról kintülőgő. Az üzlet — mint már több ízben hangoztatuk — most teljesen a malnok vételközé magasabb külföldi jegyzésekre csak változatlan maradtak, néha pedig olecsóbra fordultak.

A malnókiből 300,000 mázástól kitévő buza-forgalomban szemben a tegnap hozatal a statisztikai hivatal kimutatása szerint 42 980 mázastal.

Készletünk ma az esztéig beérkezett magasabb külföldi jegyzésekre csak változatlan maradtak, néha pedig olecsóbra fordultak.

Készletünk ma az esztéig beérkezett magasabb külföldi jegyzésekre csak változatlan maradtak, néha pedig olecsóbra fordultak.

Mai eladások Új buza:

150 mázsa	79 kb.	16,70 korona	3 hős.
100	78	16,75	•
100	79	16,80	•
100	78	16,40	•
100 mázsa	78 kb.	16,60 korona	3 hős.
100	78	16,50	•
200	78	16,65	•
100	78	16,50	•
100	78	16,60	•
100	77	16,25	•
400	78	16,45	•
100	77	16,90	•

Fehérgyűlék:

1100	75	16,40	•
100	76	15,90	•

Pestmegyei dékdi:

100	78	16,40	•
100	78	16,40	•
200	77	16,45	•
100	78	16,45	•
500	77	16,15	•
100	78	15,55	•
100	78	15,90	•

Bánász:

700	76	16,15	•
-----	----	-------	---

Kabai:

1000	76	16,25	•
------	----	-------	---

Bácska:

200	75	16—	•
-----	----	-----	---

(Az árak 50 k-évt. koronáértékben értendők.)

Rozsa kevesebb érdeklődés mellett szintén változatlan. Azonai szállitásra 19-00—13-80 koronák árak érhetőek a budapesti egyenlőtlenben.

Árpaiban a hangulat az árakkal egyetemben nem változott; helyben 12-10 koronáig terjedő árakat jegyztek.

Zabban a szállitási irányzat daczra árak nem változtak. Minőség szerint helyben 14,50 koronáig terjedő árakat jegyztek.

Legújabb állomány iránti követel: 6-40rést budapesti egyenlőtlenben, azonai szállitásra 10,45 koronát jegyzék, míg Kibővny 10,50 koronát fizettek. Ujgéri budapesti egyenlőtlenben október szállitára 8,15, november 8,50 és decemberre 8,80 koronát fizettek, az Kisuzsátsai állomán novemberi szállitásra 8,10, december-januári szállitásra pedig 8,00 koronát kottított.

Uradalom-felosztás folytán

őzv. báró Schosberger Zsigmondné ö méltósága pusztaszent-tornyai uradalmában (Békésvármegye)

1901. évi november hó 3-án reggeli 8 órától kezdve önkéntes árverésen, a kikiáltási áron felül a leg-többet ígérőnek

el fognak adatni:

I. Hámos lovak:

17 darab különböző koru, angol telivér 15-10 le befedett kancaza,

4 darab herélt ló,

10 darab különböző koru és nemű ménes-beli csikó.

II. Különböző gazdasági eszközök: mint juhaztati és tehenészeti felszerelések, szekerek, kocsik, ekék, hámok, rosták stb.

III. Takarmány és szalmaneműek: circa 8000 mm. buza, 1500 mm. árpa, 1600 métermáza zabszalma, 700 mm. luczerna, 600 mm. búkkönyvszéna.

Pusztaszent-Tornya vasutáll. 5 perc, Orosháza 30 p.

Pongrácz Jenő, urad. intéző.

41787/901. sz. hó.

**Magyar Királyi Államvasutak.
Legelősbőb utazás
Olaszországba és Dél-Franciaországba.
Budapest-Dombovár-Tümen át
Menetdíjak a hajóátkelési illetékekkel együtt:**

a magyar-horváténgeri gőzhajózási társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóinak

Hajózatok menetrendje:

1901. november hó 1-4-én 1902. márczius hó 18-4-én

1901. november hó 1-4-én 1902. márczius hó 18-4-én

1. Indulás Fiuméből-Velenczébe. Minden **kedden** és szombaton este 8 órakor.
 2. Indulás Fiuméből-Anconába. Minden **hétfőn** reggel 7 órakor. Minden **csütörtökön** este 8 órakor.
 3. Indulás Velenczéből-Fiuméba. Minden **hétfőn** és **csütörtökön** este 7 óra 30 perckor.
 4. Indulás Anconából-Fiuméba. Minden **szereán** reggel 7 órakor.
- Minden **szombaton** este 8 óra 30 perckor.

Menetiarum: 10 óra.

A gőzhajóknak a Budapest-Fiume közti közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velenczében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felinduló, illetve onca érkező olasz vasutakkal közvetlen csatlakozásban állnak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyeire érnek s onnan indulnak.

Fiuméből-Palmatiba naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjáró és pedig Zárába, Merkovicha, Ragusába és Cattaroba, melyek meneteire az Újmatutobusz járjaitak.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, egyúttal a magyar kir. államvasutak városi menetgyőzörei **Budapestben és Bécsben**; továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái **Budapestben és Bécsben** adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadandók. Budapestben, 1901. október havában. A magy. kir. Államv. igazgatósága.

Honnan	Hová	Utazók	Gyermeknek	Ész. V.
1901. év				
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	30.—20.—	14.—
"	"	frón.	116.15	52.00
"	Fiume	"	75.50	37.97
"	Genova	"	82.25	44.97
"	Grasso	"	118.30	63.05
"	Lyon	"	124.25	71.20
"	Marselle	"	137.70	80.80
"	Milano	"	89.90	51.40
"	Monza	"	89.10	50.40
"	Napoli	"	100.50	52.85
"	Nizza	"	112.20	61.20
"	Róma	"	72.75	38.05
"	Torino	"	89.10	46.50
"	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	24.50
Bécs	"	utazók	90.50	48.40
Bresslau	"	"	71.20	37.80
Hamburg	"	"	122.20	68.20

A gőzhajókon egy ügyfél 24 kocsiig utazhat.

A hajóátkelési díj magában Fiuméből-Velenczébe var y Anconába:

Diastrom hálóhelyeyel együtt 10 kor
I. oszt. hálóhelyeyel együtt 12 kor
III. oszt. (fedélzet) 8 41.50

SZŐLŐTRÁGYÁZÁSRA feltűnő gyors és biztos hatásúnak bizonyult, főleg homoki szőlőkben bámulatos fejlődés idéz elő, gyenge és elmaradt szőlők feleslegésére legalkalmasabb a szárított kőbányai sertéstrágya, teljesen légszár, büzmentes, kézzel szórható, 50 kgr-os zsákokban szállítatik. **Az állami szőlészeti telepeken tett összehasonlító trágyázási kísérletek alapján, előnyösnek bizonyult, a cs. és kir. udvari szőlőgazdaságokban és a legkiválóbb szőlőbirtokokon általánosan bevezettetett.**

Megrendelések intézendők

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ GYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társai
BUDAPEST, V., Sálvány-utca: 2.

Kimerítő prospectus ingyen és bérmentve

Gőzcséplőgép és cukorrépa eladás.

1 Nicholson-féle **gőzcséplőgép**, 4 lőerejű locomobillal, 6 lőerejű cséplővel, 6 év óta használatban, teljes jó karban **1 szecsavágó és 1 répvágó** gép kézi hajtásra;

40 holdnyi **cukorrépa**termés, az uradalmi bérleti birtokon Kéthelyen (Komárommegyeében, Kishér mellett) **azonnal eladó.**

Bővebb felvilágosítással szolgál a helyszínen

Orbán Lajos jegyző és Ászáron (Kishér mellett) Honkő ödön urad. kaszár., a kisknél a vételi ajánlatok is megtehetőek.

4814

Szőlővessző eladás.

Anyagi felelősséggel a szőlővesszőváltó minőségért elad a haszti-i 145 holdas szőlőuradalom

sima és gyökeres hazai vesszőket, fás- és zöldajtványokat, sima és gyökeres amerikaiakat, igen jutányos árban.

Készlet 3 millió, fajtisztaság és kifogástalan minőségért az uradalom szavatol.

Felvilágosítást nyújt, valamint árjegyzéket díjmentesen küld a

„Szőlészeti Intézőség“
Duna-Haraszti, Pest megye.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

!! MEGJELENT !!

a nagyméretű m. kir. földmivelségi miniszternek anyagát és az Országos Központi Hitelszövetkezet érkező támogatásáért mellette

Dr. GALOVICS ZOLTÁN

A Magyar Szövetkezeti Jog

című műve, mely a szövetkezetekre vonatkozó összes jogszabályokat tárgyalja és az összes szövetkezeti eszmét minden birtok száma

≡ nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgál. ≡

Ezen mű utóműködését szolgálja:

a szövetkezetek alapszabályára,

a tagok jogviszonyaira,

a gyűlések, igazgatóság és felügyelő-

bizottságra, ezek tagjainak jogaira, kötelezőségeire, felelősségeire stb.

A mű ára portamentesen megküldve 6 korona 20 fillér.

Köteve 7 K. 20 fillér. Megrendelhető

a Köztelek kiadóhivatalában Budapest, IX. ker., Üllői-út 25.

6807/a. sz. am.

Hirdetés.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő os. és kir. közös hadserghelyi csapatok és intézetek 1902. évi **kenyer és zab** szükségletének szállítását végezt a katonai élemező raktárnál Budapestén (VI. Lehel-utca 41. sz.) 1901. évi október hó 20-án Székesszékén, Kaposvár, Székely, Kézlekműt és Csapólló állomásokra nézve; 1901. évi október hó 30-án Alberti-írás, Ahony, Orkány Zombor és Szabadka állomásokra nézve, mindenkör 10 órákor délután, írásbeli lepecsételt bontok alatt benyújtandó ajánlatok útján nyilvános tárgyalások fogának tartatni.

A részlesekben feltételek az 1901. évi október hó 12-én lapunkban teljes szövegében megjelent „6307. számú Hirdetményben”, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest intézményénél és a Budapesti és székesszékénél os. kir. katonai élemező raktárnál 1901. évi szeptember hó 20-án költ szállítási feltételek fizetőben foglaltak.

Budapest, 1901. szeptember hó 20-án.

A cs. és kir. katonai élemező raktártól Budapestben.

4787

Utánnyomás nem díjazatik.

Szép, jövedelmező

650 holdas birtok szabadkézbe!

mezőgazdaságról

és

mezőrendőrségről

műlt 1881. évi III. törvénnyel,

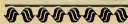
a végrehajtására vonatkozó

minisiteri rendelet,

magyar-azotoknál el-

látva, egy fűszében.

Ara bérmentes kifizetés!

eladó, esetleg bérbeadó

kedvező fizetési feltételek mellett.

10—12% tiszta jövedelmet hoz, vasuti állomás birtokon. Csisks kormelyi verővagy vagy bérletnek adatik bővebb felvilágosításra.

A birtok bármikor átvehető.

Czím e lap kiadóhivatalában.

4803

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Magy. kir. Államsvatauk.

140920/901. sz. am.

Hirdetmény.

A féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok abból a cztől, hogy az 1902. évi idejkorán érvényesíthetők legyenek, a magy. kir. Államsvatauk igazgatóságához már 1. évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők; azon jogosultak pedig, kik a folyó évben új igazolvány birtokában minczesek, de írvet a maguk részére az 1902. évi váltáni kívának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az újjak kiállítása 1. évi utolsó hónapjára maradjon, a munkatörődésnél és az abból származható késedelemnek előjét vezető igényelmeztől az érdekelteket, hogy saját érdekükben cselekedzenek, ha az érvényesítés kieszközölése, illetve az új igazolványok megszerzése iránt igazolványuk, illetve fényképek és keresési illeték fejében személypontok éj koronra készpénznek a magy. kir. Államsvatauknak főpénztárába való beküldése mellett, az előirt módon hivatali felsőbbségükhoz, illetve a jogosult nyugdíjasok bélyegtelenségyenvalóval korrelálván az alduirtot igazgatósághoz (Budapest, VI. Andrássy-út 72—75. sz.) folyamodásukkal hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott útszétjét vagy fizetésesl járó hivatali nem viselnek, folyamodványaikon igazoltatni tartoznak.

Az illetékes hivatali főnökségeket feltárjuk, hogy az érvényesítés és az új igazolványok kiállítását kérelmező igazolványait, illetve fényképeit a kezelés illetékkel és a folyamodókóról 2 példányban szerkesztendő névjegyzékkel együtt, az amegy is nagyméretű leandók lehetőségeit megismerő előírt igazgatóság-hoz minél előbb beküldeni sziveskedjenek. Egyuttal közöljük, hogy az igazolványok határozmányának 17 pontjában foglaltakhoz képest azon idő alatt, míg az érvényesítés végezt beküldött igazolványok nálunk kezeltetnek, azok birtokosai részére, előre nem illőt utasításokra blyegtelenségyenvalóval alapján — melyben az, hogy az illető folyamodóknak igazolványa érvényesítés végezt be van küldve — a hivatali főnök által igazolandó, a folyamodványban megjelölendő utónamra felirat mentességvel egyszeri útra szóló igazolványok fogának egy az alduirtot igazgatóság, mint Üzletvezetősegenk által is kiadattni — megjegyezvén, hogy azok részére, kik a fent közölt esetben egyszeri útra szóló igazolvány kiállítását kérelmezni elmulasztattak, a rendes menetli megjelölés esetén, menendül vizualizációesíkel minden körülmény között sem fognak engedélyeztetni.

Végül igényelmeztőlki mindazokat, kik arcképes új igazolvány váltására kötelezve nincsenek, továbbá az arcképes új igazolvány birtokosait is, hogy a saját részükre, illetve családtagjaik részére szükséges féláru menetjegyet egyszeri útra szóló igazolvány kiállítását irant minlenkor idejében, de legálább is 14 napnál terbe veti utasának előlt folyamodójának, mert soronívül az igazolványok csakis különös méltánylást és engedélyeztetés esetében fogának kiadattni.

Budapest, 1901. október 1.

A magy. kir. Államsvatauk igazgatósága.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.

Meghívó

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” 1901. évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor, Budapesten, az Alkotmány-utca-31. számu ház földszintjén tartandó

rendes évi közgyűlésére.

T Á R G Y S O R O Z A T :

1. Az igazgatóság jelentése az 1900. évi július 1-től 1901. évi június 30-ig terjedt üzletéről a záróméreg bemutatásával.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
 4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
 5. A tisztviselők és szolgák nyugdíszabályzatának jóváhagyása.
 6. Igazgatósági tagok választása.*)
 7. A felügyelő-bizottság négy tagjának megválasztása és illetményei megállapítása.)*
- Budapesten, 1901. október 12.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden tag a közgyűlésen meg nem jelensége esetén képviselőtől meghatalmazás után a szövetkezet más tagjára ruházza, a meghatalmazás minden egyes meg határozattal külön kiállított igazolvány alapján történik, melynek alapján az igazgatóság esetlőre határozza meg.

Gondszaggal foglalkozó tagok a közgyűlésen való képviselőtől részeli meghatalmazással jogosultságukat, esetleg gazdasáristjüket is megbízhathatják.

Jogi személyek és erkölcsi testületek törvényes képviselőik által gyakorolják közgyűlési jogukat.

Minden üzletéről egy szavazatra jogosít, de egy tag sem gyakorolhat saját üzletéről alapján 20 szavazattal — meghatalmazás alapján pedig saját üzletéről hozászámmalval 40 szavazattal többet.

*) A kilépő tagok újól megválaszthatók.

TARTOZIK

Mérleg-Számla.

KÖVETEL

Y A G Y O N	Korona		TEHER	Korona	
	állér	—		állér	—
Pénztári készlet	11656	20	Alaptőke	443600	—
Künlvő utánvételek	11608	51	Tartalékalap	180000	—
Értékpapír-készlet	10200	—	Hitelezők	1386719	05
Tisztviselők nyugdíjalapjának sorsjegyei	5183	54	Tisztviselők nyugdíjalapja	27389	91
Váltótárca-készlet	110705	45	Adósok fedezett váltói	77689	47
Fogyasztási-árúkeszlet	106990	20	Átmeneti tételek	60048	19
Mezőgazdasági gép-készlet	36227	26	Különféle passzívák	128545	58
Mag-készlet	9019	16	Fel nem vett részjegyzelvények	14795	83
Gabona- és erőtakarvánnykészlet	58805	92	Nyereség	59024	56
Adósok	2590202	53			
Felszerelés	200	—			
Különféle aktívák	127958	82			
	3077757	59		3077757	59

TARTOZIK

Veszteség- és nyereség-számla.

KÖVETEL

V E S Z T E S É G	Korona		N Y E R E S É G	Korona	
	állér	—		állér	—
Személyzeti fizetések	87874	47	Rendelkezésre álló nyereség 1899/900. évről	8039	31
Adó	10897	74	Fogyasztási árúszámlán	71942	73
Általános költségek	39156	51	Gabona- és erőtakarvánny számlán	63897	88
Posta-, távirtda- és bélyegköltség	8633	69	Magvak számláján	21093	78
«Értesítő» költség	2268	13	Mezőgazdasági gépek számláján	34443	29
Leírandó követelések	7000	—	Biztosítási díjak számláján	3758	50
Nyereség	59024	56	Kamat számlán	10679	61
	214855	10		214855	10

Kelt Budapest, 1901. évi június hó 30-án.

Igazgatósági jelentés: 1. A tagok létszáma: 748 tag 2218 üzletessel. 2. Az üzleti év folyamán kilépett: 6 tag 8 üzletessel, kilépését bejelentette 1 tag 1 üzletessel. 3. a) Befizetett üzletész 2217, b) felmondott üzletész, 1, c) kifizetett üzletész 4. **Évi Forgalom:** 53,735,061 kor. 27 fillér.

A könyvekkel egybehangzó.

AZ IGAZGATÓSÁG: Gróf Andrássy Aladár elnök, Gróf Széchenyi Imre alelnök, Baross Károly alelnök, Perocsi Ferenc vezérigazgató, Harány Oskár igazgató, Dr. Biró Lajos, Bujánovich Sándor, Hajós József, Balazs Zalmond, Kovács B. Endre, Flukovits József, Reuss Henrik, Rubink Gyula, Gróf Széchenyi Bertalan, Tolnay Lajos.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Zachár Gyula elnök, Koppány Géza, Pirkner János, Bonner Gusztáv.

Balló Dezső
főkönyvelő

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlaná vakok elvállal; épít

mélyrigelőzést szőlő-telepítésekhez

Kérlekétek hirtelen, hogy alatti emmendes forduljanak.

gőzszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Kitünő minőségű

tölgymakk-ot

nemkülönbön mindenféle erdészeti
magot ajánl a

Magyar magpergető-gyár

Faragó Béla Zala-Egerszegen;

minden kiállításon kitüntetve, leg-
utóbb

Párisban ezüst éremmel.

Szarvasmarhák

gümökörja

vágóhídi statisztika alapján
pályadíjjal jutalmazott ér-
tekezés

írta:

Breuer Albert
közvetleni állatorvos

(A Magyar, Orsz. Állatorvos-
Közletét kiadva).

Ára 1 korona
prémiumos megküldéssel

1 kor. 10 fill.
Megrendelhető a »Könyv-
lak« kiadóhivatalba.

Acetylen-lámpák

rud- és pózna-, valamint kézi-, kert-, álló-, kocsli-,
oldal acetylen-lámpák kaphatók:

BÁRDI JÓZSEF-nél, Budapest,
VI., Gyár-utca 48. szám.

Eladó, esetleg bérbeadó

angol telivér tenyészmén.

A Mándoki mőnes anyakacsa állományának leszállí-
tása folytán fölélegessé vált, s azért **eladó**, vagy több évre
bérbeadó:

Kurucz (ap. Insulairé, anya Fiekle, Kottledrum-tól) (Hiv.
mk. VII-5135) 9 éves angol telivér, jegytelen barnapaj, 169 cm.
magas, csont és szemhéjától teljesen mentes, egészséges, erős
csontozatú, nagyon termékeny mén. Ugy ő mint ivadéka! megte-
kinthetők **Mándokon (Szabolcs megye)** s a feltételek meg-
tudhatók ugyanott a tulajdonos 4733

Gróf Forgách Lászlónál.

Egy és több vasu egyetemes
mozótelekém és

talajmivelő eszközeim

amelyek az elsőrendű minőség és célszerű szerkezetiükkel fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek
örvendenek.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálok.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára
BUDAPEST,
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

„Unicum-Drill“

egyetemes **arbovetőgépp** sokoldalú használ-
hatóságánál, célszerű szerkezeténél fogva egész
Európában

a **legjobb hírnévnek** és
a **legnagyobb kelendőségnek**
örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek
között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel
szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára
Budapest,
VI. ker., Nagymező-utca 68.

Égőtelű speciális arbovetőgépekkel rendelkező gyár az
Orszáki-Magyar mozótelekém.

Égőtelű hirtelleg arbovetőgépekkel foglalkozó
gyár az Orszáki-Magyar mozótelekém.